

REFERAT Udvalget for Bæredygtig Udvikling d. 04-06-2025

Mødedato Onsdag d. 04. juni 2025 kl. 08:30

Mødested Lokale 412, Skelbækvej

Mødedeltagere Erik Uldall Hansen, Erwin Andresen, Kjeld Hansen, Arne Leyh
Petersen, Claus Bruun Jørgensen, Rasmus Andresen, Gaby Scheel
Knudsen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål.....	3
Budgetlægning for 2026-2029 på anlæg - Udvalget for Bæredygtig Udvikling.....	4
Budgetlægning for 2026-2029 på drift - Udvalget for Bæredygtig Udvikling.....	5
Orientering om vandløbsregulativer.....	7
Godkendelse af regulativ for vandløbene ved Almstrup Bæk, Østre Randkanal samt Almstrup Kana	9
Godkendelse af kriterier for nedklassificering af vandløb og nedklassificering af to vandløbsstrækn	12
Godkendelse af principper for det kommende udbud af vandløbsvedligeholdelsen.....	14
Godkendelse af kommende takststruktur for husholdningsaffald.....	16
Godkendelse af Aabenraa Kommunes deltagelse i et EU Life projekt - LIFE4Rivers.....	19
Godkendelse af frigivelse af midler til biodiversitet, skovrejsning og naturpleje i budget 2025.....	22
Orientering om Sønderjysk Bo- og Jobmesse.....	23
Orientering fra formand og direktør.....	25
Underskriftside.....	26

Punkt 57: Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål

24/35722

Sagsfremstilling

Godkendelse af dagsorden og procedurespørgsmål

- Udvalget for Bæredygtig Udvikling onsdag den 04.06.2025 kl. 8.30

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at dagsorden godkendes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Godkendt.

Punkt 58: Budgetlægning for 2026-2029 på anlæg - Udvalget for Bæredygtig Udvikling

23/7025

Sagsfremstilling

Denne sag vedrører den igangværende budgetlægningsproces 2026-2029 for Udvalget for Bæredygtig Udvikling vedrørende anlæg. På udvalgsrådet den 7. maj 2025 blev det besluttet, at samtlige anlægssforslag fremlagt på mødet skal indgå i det videre budgetarbejde.

Derudover blev to nye anlægsprojekter tilføjet med henblik på nærmere belysning.

På baggrund af mødet har forvaltningen udarbejdet følgende materiale:

- Projektbeskrivelser for de nye anlægsprojekter, herunder en årsmæssig fordeling.
- Opdaterede projektbeskrivelser for eksisterende anlægsprojekter på investeringsoversigten.

Der er aktuelt ikke identificeret behov for akutte anlægsprojekter inden for udvalgets ansvarsområde.

I dette dagsordenspunkt lægges der op til, at Udvalget for Bæredygtig Udvikling skal prioritere anlæg for samlet 30 mio. kr., samt godkende de opdaterede og nye projektbeskrivelser tilhørende de prioriterede anlæg, jf. vedlagte bilag

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at forslagene til anlægsprojekterne prioriteres, jf. vedlagte bilag, og

at projektbeskrivelserne på de prioriterede anlægsprojekter godkendes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

1. at alle anlæg prioriteres og note 6 justeres,
2. at godkendt.

Bilag

WT - Investeringsoversigten 2026-2029.pdf

WT - Projektbeskrivelser skattefinansieret område 2026-2029 - Udvalget for Bæredygtig Udvikling.pdf

WT - Budget 2026-2029 anlæg udvidelsesønsker - Udvalget for Bæredygtig Udvikling.pdf

WT - Projektbeskrivelser for nye anlægsønsker 2026-2029 - Udvalget for Bæredygtig Udvikling.pdf

Punkt 59: Budgetlægning for 2026-2029 på drift - Udvalget for Bæredygtig Udvikling

23/7025

Sagsfremstilling

I dette dagsordenspunkt lægges der op til, at Udvalget for Bæredygtig Udvikling godkender oplægget til budgetbidrag for 2026-2029, herunder udkast til specielle bemærkninger og takster.

Derudover lægges der op til, at Udvalget for Bæredygtig Udvikling prioriterer udvidelsesønsker for driften.

Sagen er en del af den igangværende budgetproces for 2026-2029 for Udvalget for Bæredygtig Udvikling vedrørende drift. På udvalgsrådet den 7. maj 2025 blev det besluttet, at der arbejdes videre med 10 udvidelsesønsker.

I forlængelse af udvalgsrådet har forvaltningen udarbejdet en samlet oversigt samt en detaljeret beskrivelse af hvert enkelt udvidelsesønske, herunder de økonomiske konsekvenser. Disse fremgår af det vedlagte materiale.

Udvalget har mulighed for at fremsætte forslag til driftsudvidelser inden for en samlet ramme på op til 3 mio. kr.

Til brug for udvalgets anden behandling af budgetbidraget for 2026-2029 er følgende dokumenter vedlagt:

- Budgetnotat af 20. maj 2025
- Udvidelsesønsker - drift
- Projektbeskrivelse for nye driftsønsker 2026-2029
- Udkast til specielle bemærkninger til driftsbudgettet for Udvalget for Bæredygtig Udvikling
- Takster for 2026

De specielle bemærkninger og takster er angivet i 2025-priser og vil senere blive fremskrevet i henhold til den gældende pris- og lønudvikling samt eventuelle ændringer som følge af Lov- og cirkulæreprogrammet.

Der vurderes ikke at være udfordringer i udvalgets basisbudget for perioden 2026-2029, som kræver håndtering inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Sagen afgøres i

Udvalg for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at oplæg til budgetbidrag 2026 – 2029 for Udvalget for, Bæredygtig Udvikling jf. vedlagte budgetnotat af 20. maj 2025, godkendes

at udkastet til specielle bemærkninger til Udvalget for Bæredygtig Udviklings driftsbudget 2026 -2029, godkendes
at takster for 2026, godkendes og
at forslag til udvidelsesønsker prioriteres, jf. vedlagte bilag.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

1. at - 3. at godkendt,

4. at følgende er prioriteret:

note 1 med 0,3 mio. kr. i 2026

note 2, note 3, note 4, note 5 med 0,6 mio. kr. i 2026, herudover opfyldes anlægsrammen med indsatsen, note 7, note 8, note 9, note 10.

Bilag

WT- Budgetnotat for Udvalget for Bæredygtig Udvilking.pdf

WT - Takster 2026 - UBU.pdf

WT - Budget 2026-2029 drifts udvidelsesønsker - Udvalget for Bæredygtig Udvikling.pdf

WT - Projektbeskrivelser for nye driftsønsker 2026-2029 - Udvalget for Bæredygtig Udvikling.pdf

WT- Specielle bemærkninger 2026-2029 UBU.pdf

Punkt 60: Orientering om vandløbsregulativer

20/14232

Sagsfremstilling

I dette dagsordenspunkt orienteres Udvalget for Bæredygtig Udvikling om arbejdet med revision og udarbejdelse af vandløbsregulativer i Aabenraa Kommune.

Orienteringspunktet skal ses som en indføring i emnet forud for udvalgets behandling af et beslutningspunkt om forslag til regulativer af typen ”Teoretiske skikkelsesregulativer”.

Herunder følges op på en bekymring rejst af Sønderjyske Vandløb ved det politiske dialogmøde den 9. april 2025 mellem udvalget og landbrugsorganisationerne om, at der ved anvendelse af teoretiske skikkelsesregulativer kan ske en utilsigtet bundopbygning, før oprensning i henhold til regulativet er muligt.

Under orienteringen deltager forretningsdirektør Lars Bangsgaard, Envidan, som har forestået udarbejdelsen af forslag til de nyeste forslag til regulativer.

Baggrund

Aabenraa Kommune har igangsat en række revisioner af ældre regulativer og udarbejdelse af nye, hvor der ikke tidligere har været fastsat regulativer. Dette sker som led i en faglig opdatering og for at sikre, at forvaltningen arbejder på et lovligt og gennemsigtigt grundlag i overensstemmelse med gældende lovgivning. Revisionen skal blandt andet gøre op med ældre regulativer uden konkrete krav til skikkelse og/eller vandføringsevne, da disse ikke opfylder kravene i vandløbsloven.

Indhold og betydning

Vandløbsregulativerne er centrale for administrationen og vedligeholdelsen af kommunens vandløb. Et regulativ fastlægger de fysiske og administrative rammer for vedligeholdelsen af det enkelte vandløb, herunder krav til grødeskæring, vandføringsevne og andre relevante forhold. Regulativet fungerer som både arbejdsgrundlag og kontrakt mellem myndighed og lodsejere og har derfor betydning for afvanding, miljø og naturhensyn.

Et regulativ fastsætter:

- Grødeskæringens omfang, metode og hyppighed
- Den regulativmæssige bund og krav til vandføringsevne
- Vedligeholdelsesansvaret og friholdelse af arbejdsarealer
- Regler for adgang, hegn, beplantning og broer
- Kontrol og håndhævelse

Et regulativ skal balancere forskellige hensyn – bl.a. til landbrugsdrift og naturbeskyttelse. Der gives i regulativerne mulighed for naturlige processer, så længe den nødvendige vandføringsevne opretholdes.

Den videre proces

Der arbejdes i øjeblikket med flere regulativer, som forventes forelagt til politisk behandling i de kommende år.

Lovgrundlag

Vandløbsloven samt relevante bekendtgørelser og cirkulærer.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,
at orienteringen om vandløbsregulativer tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Taget til efterretning.

Punkt 61: Godkendelse af regulativ for vandløbene ved Almstrup Bæk, Østre Randkanal samt Almstrup Kanal og Tilløb til Almstrup Kanal

20/14232

Sagsfremstilling

I dette dagsordenspunkt lægges der op til, at principperne for regulativerne for vandløbene Almstrup Bæk, Østre Randkanal samt Almstrup Kanal og Tilløb til Almstrup Kanal godkendes, og at forvaltningen bemyndiges til at træffe afgørelse om regulativerne.

Desuden orienteres om historik og begrundelse for valg af regulativform, samt gennemført høring. Under orienteringen deltager forretningsdirektør Lars Bangsgaard, Envidan, som har forestået udarbejdelsen af forslag til regulativerne.

Regulativerne er udarbejdet med henblik på at sikre en ensartet administration og fastlægge og konkretisere rammerne for vedligeholdelse af de tre vandløb. Regulativerne beskriver den vedligeholdelse, som kommunen forpligter sig til at udføre. Således fastlægger regulativerne bl.a. omfang og hyppighed af grødeskæring, ligesom regulativerne fastlægger den skikkelse eller vandføringsevne, som vedligeholdelsen skal gennemføres efter.

Dele af de berørte vandløb har på nuværende tidspunkt ingen regulativkrav til vedligeholdelse, hvilket har givet anledning til henvendelser fra lodsejere, som oplever, at deres afvandingsinteresser ikke varetages i tilstrækkelig grad.

I Tinglev Mose er der gennemført et naturgenopretningsprojekt over flere etaper i perioden fra 1999 til 2004, hvor vandstanden i mosen blev hævet ved etablering af et overfaldsbygværk i Almstrup Kanal.

En af forudsætningerne ved naturgenopretningsprojektet var, at vandløbene igennem mosen skulle fremstå som naturvandløb uden nogen form for vedligeholdelse. Imidlertid har Folketingets ombudsmand i afgørelse fra 1999 oplyst, at naturvandløbsregulativer er ulovlige, idet der ikke er holdepunkter i vandløbsloven til at fastsætte et regulativ uden krav til dimensioner eller vandføringsevne. Forvaltningen har derfor udarbejdet tre nye regulativer med krav til en bestemt vandføringsevne. Vandløbene er vist på kortbilag, bilag 1.

Der tages i regulativerne hensyn til både de afvandingsmæssige og de miljømæssige interesser ved vandløbet. Der er mulighed for, at de naturlige vandløbsprocesser med erosion af bund og brinker, materialetransport og aflejring kan forløbe, så længe kravene til vandføringsevnen er overholdt.

Regulativerne er udformet som regulativer med såkaldt teoretisk skikkelse:

Vandløbsbunden er målt op og er lagt ind i regulativerne som den skikkelse (vandløbets form), der lægges til grund for den fremtidige vedligeholdelse. Dette er i overensstemmelse med vandløbslovens cirkulære, som fastlægger, at der ved en regulativrevision skal tages udgangspunkt i den faktiske bund.

Med udgangspunkt i nuværende bund beregnes det, hvor høj vandstanden er ved forskellige vandføringer.

Fremadrettet vil det være tilladt for vandløbet at ændre form, når blot vandstanden ikke er højere ved en bestemt vandføring, end den er med den nuværende bund.

Dette beregnes ved to høje vandføringer, såkaldt median maksimum og vinter maksimum.

Regulativet og den tilhørende miljøvurdering har været i offentlig høring fra den 17. maj 2024 til den 12. juli 2024. Kommunen har modtaget en række høringssvar. Høringssvarene har medført ændringer i nogle af regulativets formuleringer.

Forvaltningen har i løbet af regulativrevisionen holdt 2 borgermøder for lodsejere og interessenter. Første møde blev holdt under første høringsperiode. Andet møde blev holdt efter tilpasning af regulativets formuleringer, som følge af de første indkomne høringssvar.

På baggrund af ændringerne og en ny opmåling af en delstrækning af Almstrup Bæk, har forvaltningen sendt de opdaterede forslag til regulativer i ny høring fra den 3. februar 2025 til den 1. april 2025. Der er på i den seneste høring indkommet 5 høringssvar til regulativerne fra Sønderjyske Vandløb, Danmarks Naturfredningsforening samt lodsejere fra området.

De tidligere fremsendte høringssvar fra første høringsperiode blev ikke genbehandlet i forbindelse med anden høringsperiode. Lodsejere og interessenter blev opfordret til at genfremsende indhold, som allerede var indsendt i forbindelse med første høringsperiode, hvis de vurderede, at indholdet af høringssvaret fortsat var relevant for de tilrettede regulativudkast.

Anden høringsperiode er slut, og forvaltningen har behandlet de indkomne høringssvar.

De indkomne høringssvar vedrører blandt andet:

- Bekymring for, at regulativerne primært fokuserer på vandføringsevnen i vinterhalvåret, og at afvanding i vækstsæsonen kan forringes.
- Kritik af, at regulativrevision tager udgangspunkt i den faktiske bund, hvilket af flere ses som en legitimering af manglende vedligeholdelse.
- Ønsker om mere fleksibel eller selektiv grødeskæring samt tidligere skæring af hensyn til landbrugsdrift og plejeordninger.
- Ønske om fjernelse af stemmeværket i Almstrup Kanal, som vurderes at påvirke afvandingen negativt.
- Bekymringer om uklarhed i regulativets formuleringer, herunder bestemmelser om arbejdsbælter, oprensning og dødt ved.

De fleste af de fremsendte ønsker kan ikke behandles i en regulativrevision, da de drejer sig om ændringer, der kun kan gennemføres ved ansøgning om tilladelse til regulering efter vandløbsloven samt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Høringssvarene spænder bredt og udtrykker til tider modsatrettede hensyn – fx mellem afvanding og naturhensyn – ligesom flere bemærkninger retter sig mod regulativformen og praktisk gennemførlighed i svært tilgængelige områder. Høringsnotat og forvaltningens bemærkninger til de enkelte punkter fremgår af bilag 2.

En række redaktionelle og præciserende ændringer er foretaget i regulativerne på baggrund af høringssvarene.

Til orientering er regulativerne i udkast vedlagt som bilag 3-5.

Efter godkendelse vil regulativerne blive offentliggjort. De træder i kraft, når klagefristen er udløbet efter en periode på fire uger. Hvis afgørelsen bliver påklaget, gælder de gamle regulativer, indtil klagenævnet har truffet afgørelse.

De vigtigste bestemmelser i regulativet omfatter:

- Vandløbets dimensioner og vandføringsevne.
- Vedligeholdelse af vandløbene, herunder udførelse af vedligeholdelsesarbejde og bortskaffelse af grøde.
- Friholdelse af arealer langs vandløbene, inkl. arbejdsarealer og 2-meter bræmmer.
- Hegn og kreaturvanding.
- Beplantning og bevarelse af skyggegivende vegetation.
- Retningslinjer for etablering af udløb fra dræn- og spildevandsledninger.
- Broer og overkørsler, herunder ansvar for vedligeholdelse.
- Kontrol af regulativets overholdelse.

Økonomi og afledt drift

Opstrøms Tinglev Mose medføres der ingen ændringer af økonomien, da vedligeholdelsen af Almstrup Bæk allerede er en del af kommunens driftsopgaver.

Der har ikke tidligere været en regulativfastsat vedligeholdelse af vandløbene igennem mosen. Det ændres ved det nye regulativ, så opretholdelse af en bestemt vandføringsevne sikres. Hvis vandløbsskikkelsen kommer til at afvige fra de fastsatte krav i regulativet, opstår der en udgift til vedligeholdelse som Aabenraa Kommune ikke har haft hidtil. Det vurderes dog, at merudgifterne bliver relativt begrænsede og vil kunne afholdes inden for rammerne af de nuværende afsatte driftsmidler til vandløbsvedligeholdelse.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orientering om historik og valg af regulativform tages til efterretning

at høringsnotatet tages til efterretning

at regulativet for Almstrup Bæk, regulativet for Almstrup Kanal og Tilløb til Almstrup Kanal samt regulativet for Østre Randkanal fastsættes med teoretisk skikkelse, samt

at forvaltningen bemyndiges til at træffe afgørelse om regulativet for Almstrup Bæk, regulativet for Almstrup Kanal og Tilløb til Almstrup Kanal samt regulativet for Østre Randkanal.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Drøftet idet der inviteres til dialog med lodsejerrepræsentanter og politisk deltagelse om høringssvarene ved deltagelse af rådgiver.

Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2 - Resumé af høringssvar og Aabenraa Kommunes bemærkninger hertil_WT

Bilag 3 - Regulativ for Almstrup Bæk

Bilag 4 - Regulativ, Almstrup Kanal

Bilag 5 - Regulativ for Østre Randkanal

Punkt 62: Godkendelse af kriterier for nedklassificering af vandløb og nedklassificering af to vandløbsstrækninger

20/10991

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til godkendelse af konsekvensrettede kriterier for nedklassificering af vandløb samt godkendelse af de første to sager om nedklassificering af konkrete vandløbsstrækninger.

Udvalget for Bæredygtig Udvikling godkendte på udvalgmødet d. 12. juni 2024, at forvaltningen påbegyndte arbejdet med at nedklassificere offentlige vandløb. I den forbindelse godkendte udvalget en række kriterier, der skal udgøre det administrative grundlag. Udvalget ønskede dog, at der blev foretaget en konsekvensrettelse i det 5. kriterie angående vand fra andre kilder. På samme møde blev det besluttet, at de første to nedklassificeringssager skulle forelægges udvalget, hvorefter forvaltningen træffer afgørelser i de efterfølgende sager, dog undtaget principielle afgørelser.

Kriterier

Forvaltningen har konsekvensrettet det 5. kriterie i forhold til vand fra andre kilder. Det er blevet tilføjet til uddybningen, at der er tale om rensat spildevand fra offentlige renseanlæg. De øvrige kilder i form af overfladevand fra regnvandsledninger og vejvand er blevet uddybet i forhold til tidligere beskrivelse, så der ikke kan opstå usikkerhed i forhold til, om vandløbet kan nedklassificeres. Det tilrettede kriterie fremgår herunder:

5) Vandløb, der ikke i betydeligt omfang modtager vand fra andre kilder

Åbne og rørlagte vandløb, der ikke modtager væsentlige mængder rensat spildevand fra offentlige spildevandsanlæg, hvilket kan øge vedligeholdelsesomkostningerne, kan nedklassificeres. Vandløb, hvor der tilledes overfladevand i form af vejvand eller regnvand fra offentlige ledninger, kan nedklassificeres i de tilfælde, hvor det ikke medfører en betydelig forøget vedligeholdelsesbyrde for bredejerne. Et vandløb vil derfor kunne nedklassificeres, hvis følgende kriterier er opfyldt:

- Vandløbet modtager ikke væsentlige mængder rensat spildevand fra offentlige spildevandsanlæg, herunder overløb.
- Vandløbet modtager ikke væsentlige mængder uforsinket regnvand fra offentlige regnvandsledninger.
- Tilledning af vand fra offentlige arealer, herunder befæstede veje, afstedkommer ikke en betydelig forøget vedligeholdelsesbyrde.
- Det offentlige vejareal udgør en mindre del af det samlede vandløbsopland.

Det reviderede administrationsgrundlag med kriterier for nedklassificering af offentlige vandløb er vedlagt.

Nedklassificering af to vandløb

Forvaltningen har udpeget et rørlagt vandløb, lun 07.1B, og et åbent vandløb, hjo 02V. Der er foretaget en vurdering af de 5 kriterier for nedklassificering, og det er forvaltningens vurdering, at alle kriterier er opfyldte for begge vandløb.

Vandløbenes placering samt vurderingen af kriterierne fremgår af bilagene.

Vurderingen har været sendt i partshøring hos de berørte lodsejere. Lodsejerne er samtidig gjort opmærksom på, at vandløbet påtænkes nedklassificeret, og informeret om, hvad dette betyder. Der er i forbindelse med partshøringen ikke

indkommet indsigelser eller øvrige bemærkninger om den påtænkte nedklassificering eller forvaltningens vurderinger.

Forvaltningen foreslår derfor, at udvalget godkender, at lun 07.1B og hjo 02V nedklassificeres.

Aabenraa Kommune vedligeholder vandløbene, indtil de overgår til private vandløb. Vandløbene vil være i regulativmæssig stand på afgørelsestidspunktet.

Økonomi og afledt drift

Der vil være en mindre årlig besparelse på driftsudgifterne, da vedligeholdelsen fremadrettet varetages af bredejerne til vandløbet.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at udvalget godkender kriterierne for nedklassificering af vandløb med det reviderede 5. kriterie angående vand fra andre kilder, og

at udvalget godkender, at 07.1B og hjo 02V nedklassificeres.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Godkendt.

Bilag

Administrationsgrundlag for nedklassificering af vandløb_WT

Vurdering af lun 07.1B i forhold til nedklassificeringskriterier_WT

Vurdering af hjo 02 V i forhold til nedklassificeringskriterier_WT

Punkt 63: Godkendelse af principper for det kommende udbud af vandløbsvedligeholdelsen

25/8121

Sagsfremstilling

Udvalget for Bæredygtig Udvikling blev på sit møde den 9. april 2025 orienteret om det kommende udbud af vandløbsvedligeholdelsen samt om de nuværende vedligeholdelseskontrakter.

I dette dagsordenspunkt lægges der op til, at udvalget godkender principperne for det kommende udbud for perioden 2026-2029 (med mulighed for forlængelse op til 2 x 12 måneder).

Baggrund

De nuværende kontrakter for vedligeholdelse af de offentlige vandløb udløber efter grødeskæringssæsonen 2025. Forvaltningen skal derfor i løbet af 2025/2026 gennemføre et nyt EU-udbud med henblik på, at nye kontrakter er indgået inden grødeskæringssæsonen 2026.

Vedligeholdelsen gennemføres af eksterne entreprenører, og entrepriserne er i dag opdelt i syv geografiske områder. Et ottende ”område” er i dag ikke en del af udbuddet, men bestilles løbende af forvaltningen og udføres efter timepris. Der er ikke tale om et samlet geografisk område, men større målsatte vandløb primært i den vestlige del af kommunen, strækninger, der vedligeholdes med båd, samt tilsynsstrækninger, hvor der kun gennemføres tilsyn.

Forslag til nye principper

Forvaltningen foreslår følgende ændringer i udbudsprincipperne, som uddybes på mødet:

- Vedligeholdelsen udbydes i otte delaftaler: syv geografiske områder samt et særligt område otte, bestående af større målsatte vandløb, primært i den vestlige del af kommunen.
- Tilsynsstrækninger indgår i de syv geografiske områder.
- Område otte adskiller sig fra øvrige områder ved, at opgaverne afregnes efter timepris i stedet for pr. meter.

Følgende principper fra det foregående udbud fastholdes:

- Krav til erfaring og uddannelse for arbejdsholdene.
- Aabenraa Kommune udarbejder en detaljeret arbejdsplan på ugeniveau for udførelse af vedligeholdelsen.
- Krav om antal af maskiner, en entreprenør har til rådighed, i forhold til antallet af områder, der bydes på.

Den videre proces

Efter politisk godkendelse af udbudsprincipperne vil forvaltningen udarbejde det konkrete udbudsmateriale. Udvalget vil blive orienteret om resultatet af udbuddet, når det er afsluttet, og der er indgået kontrakter med de vindende tilbudsgivere.

Høring/udtalelse

Efter udvalgsmødet d. 9. april 2025 er der indhentet bemærkninger fra vandløbskonsulenterne fra Sønderjyske Vandløb vedrørende det kommende udbud.

Konsulenterne fra Sønderjyske Vandløb bakker op om fastholdelse af de 7 geografiske områder og har ingen yderligere bemærkninger til principperne for det kommende udbud.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at principperne for udbuddet af vandløbsvedligeholdelsen 2026-2029 godkendes.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Godkendt.

Punkt 64: Godkendelse af kommende takststruktur for husholdningsaffald

25/7958

Sagsfremstilling

I dette dagsordenspunkt lægges der op til, at der træffes beslutning om, hvilken takststruktur der fremadrettet skal danne baggrund for Arwos' opkrævning af gebyrer for husholdningsaffald, der afregnes som faste priser. Taksten for restaffald, som afregnes efter beholderstørrelsen, er ikke omfattet af dette dagsordenspunkt.

Arwos har gennem 2024 arbejdet på at beskrive en række scenarier for en gennemsigtig og velbegrundet takstmodel. Arbejdet var foranlediget af henvendelser fra interessenter siden indførelsen af den nye affaldsindsamling primo 2023. På Udvalget for Bæredygtig Udviklings møde den 2. oktober 2024 gav Arwos en temaorientering om sammensætningen af de nuværende takster og mulige alternativer.

Den nuværende takststruktur, som har eksisteret siden Arwos' stiftelse, differentierer mellem 6 forskellige boligtyper.

- Lejlighed/parcelhus
- Lejligheder i ejendomme med mere end 8 lejligheder (etagebolig)
- Lejlighed under 36 m²
- Flexbolig
- Sommerhus
- Kolonihavelod

Baggrunden for denne inddeling kendes ikke, da den er besluttet før Arwos' stiftelse. Den nuværende takststruktur er benævnt scenarie 1.

I forlængelse af temaorienteringen har Arwos udarbejdet to yderligere scenarier for den fremtidige takststruktur.

Taksten i scenarierne 2 og 3 er inddelt i følgende.

- Parcelhuse
- Rækkehuse (kun i scenarie 3)
- Lejligheder
- Sommerhuse
- Kollegie
- Kolonihaver

Udgangspunktet for scenarierne 2 og 3 er boligtypernes anvendelseskode fra BBR samt Arwos' egen registrering af kolonihaver. For scenarie 1 skal der trækkes data et spadestik dybere i BBR og data skal bearbejdes.

Scenarie 1 – Bibeholde nuværende takststruktur

Bevarelse af den nuværende takststruktur uden ændringer.

Hvis den nuværende takststruktur fastholdes, undgås implementeringsomkostninger og administrative ændringer. Modellen er velkendt for både Arwos, kommunen og borgerne.

Især opdelingen af lejligheder, hvor der både ses på størrelsen (over eller under 36 m²) og på antal lejligheder i ejendommen, afviger fra, hvad der findes i de fleste andre kommuner og i landsgennemsnittet. Opdelingen er svært at formidle og afspejler ikke nødvendigvis de reelle forbrugsmønstre.

Scenarie 2 – Følge landsgennemsnittet

Tilpasning af takststrukturen til landsgennemsnittet, hvor de eksisterende boligtyper "lejligheder i ejendomme med mere end 8 boliger" og "lejligheder under 36 m²" bortfalder, og erstattes af en ny boliggruppe, der rummer alle lejligheder. Disse opkræves 75 % af taksten for parcelhuse.

Taksten for kolonihaver hæves fra 25 % til 30 % af taksten for parcelhuse, så den følger landsgennemsnittet.

Dette scenarie fjerner den eksisterende rabat til lejligheder i ejendomme med mere end otte boliger og skaber en takststruktur, der afspejler landsgennemsnittet. Lejligheder i ejendomme med mindre end 8 lejemål vil opleve en besparelse på 25 %. Til gengæld vil lejligheder i ejendomme med mere end 8 lejemål samt boliger under 36 m² få en takststigning på 50 %. Flertallet af de små lejligheder vil dog være omfattet af kollegietaksten, hvilket betyder, at de vil opleve et fald i taksten.

I dette scenarie gælder den samme takst for rækkehuse og parcelhuse.

Fordelen ved denne struktur er, at anvendelseskoden og derved taksten kan kobles direkte til BBR. Forskellen mellem lejligheder afhængigt af, hvor mange lejligheder der er per ejendom, bortfalder, hvilket svarer bedre til det forventelige forbrugsmønstre.

Kategoriseringen gør det nemmere at sammenligne priser med flertallet af kommunerne.

Scenarie 3 – Lejligheder og rækkehuse

En model, hvor der tilføjes yderligere en takstgruppe for rækkehusene, der opkræves 80 % af standardtaksten.

Ud over ændringerne beskrevet i scenarie 2 tilføjes rækkehuse som en ny boligtype, der vil blive opkrævet 80 % af taksten for parcelhuse. Dette giver en mere differentieret model, hvor rækkehuse ikke sidestilles med parcelhuse. Den herved manglende indtægt vil finansieres ved, at taksten for parcelhuse (indeks 100) hæves, hvilket forholdsvis påvirker alle andre takster.

For lejligheder i ejendomme med mere end 8 lejemål og små boliger under 36 m² vil de økonomiske konsekvenser i øvrigt være som i scenarie 2.

Fordelene er som ved scenarie 2.

Der skabes i dette scenarie en forskel mellem parcelhus og rækkehuse, som kan være svært at formidle, og som ikke understøttes af data om forbrugsmønstre, da disse ikke findes for de omtalte kategorier.

Samtidig svarer modellen ikke til landsgennemsnittet, hvor rækkehuse som oftest behandles på linje med parcelhuse. Det gør det vanskeligere at sammenligne priser med flertallet af kommunerne.

De forskellige scenarier har forskellige konsekvenser for gebyrsammensætningen i de enkelte boligtyper. Detaljerne, herunder priser i kr. samt antal af berørte husstande i de forskellige kategorier, fremgår af det vedlagte bilag.

Forvaltningen anbefaler, at scenarie 2 vælges som den fremtidige takststruktur, idet modellen vurderes at give den bedste afspejling af forventelige gennemsnitlige forbrugsmønstre.

Den er enkel at administrere og enkel at forklare, og priserne vil være nemme at sammenligne med landsgennemsnittet og flertallet af kommunerne.

Sagen afgøres i

Byrådet

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at scenarie 2 godkendes som den fremtidige takststruktur for husholdningsaffald.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Anbefales godkendt.

Bilag

Arwos' bilag til godkendelse af fremtidig takststruktur for husholdningsaffald

Punkt 65: Godkendelse af Aabenraa Kommunes deltagelse i et EU Life projekt - LIFE4Rivers

22/10238

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til beslutning, om Aabenraa Kommune vil indgå i et samarbejde om at deltage i et EU-LIFE projekt – LIFE4Rivers, med det formål at genskabe naturlige gyde- og opvækstområder for laks, snæbel, stalling og lampretter tilknyttet de store vestvendte vandløb

i Midtjylland og Sønderjylland, der er udpeget som Natura 2000 habitatområder. Dertil kommer forbedring af levesteder for andre stærkt truede arter – flodperlemusling, vandranke og grøn kølleguldsmed – der også er karakteristiske arter i gyde- og opvækstområderne for fiskene.

Med baggrund i gode erfaringer med etableringen af brede lavvandede stryg i blandt andet Surbæk, Grønå og Slogså vurderes det, at der vil være gode muligheder for at få tilsagn til et LIFE-projekt for forbedring af biodiversiteten i større vandløb. Der er i projektet peget på ti lokaliteter i Aabenraa Kommune, hvor der foreslås etableret brede stryg.

Et LIFE-projekt med fokus på forbedring af biodiversiteten og fiskebestandene i større vandløb forventes at bidrage til opfyldelse af målsætningerne i vandløbene, samt at give mulighed for at løse lokale problematikker med faunapassage og vandstandsforhold i fx Sønderå ved Rens og i Grønå ved Nolde, som ikke har kunnet finansieres ad anden vej.

En ombygning til brede, lavvandede gydestryg vil ikke blot afhjælpe lokale vandstandsstigninger, men også skabe markante forbedringer for biodiversiteten og fiskearter som laks, ørred og den truede snæbel. Projektet vil få en meget høj grad af økonomisk støtte, hvor EU og fonde vil bidrage med fire gange den kommunale egenfinansiering.

Vandløbene har historisk set været vigtige levesteder for en række truede arter, men levestedene er gennem tiden blevet forringede. Projektet vil etablere brede gydestryg – en metode, der har vist sig effektiv til at fremme fiskeyngel og forbedre vandløbenes økologiske funktion. Projektet vil desuden have et stærkt vidensdelingsaspekt, hvor de deltagende kommuner kan udveksle erfaringer og samarbejde hen over kommunegrænser og vil derved også inddrage erfaringer fra andre LIFE-projekter i Sydjylland.

Projektet vil samtidig bidrage til kommunens arbejde med vandløbsrestaurering, Natura 2000-planens mål og biodiversitetsstrategien. Det styrker både bæredygtighedsindsatsen og turismen, særligt lystfiskerturismen, i Vidå-systemet. Der er opbakning fra lodsejere til konkrete planer for ti nye gydestryg, hvorfor potentialet er stort for både natur og lokalsamfund i Aabenraa Kommune. Fordelene ved deltagelse uddybes i vedlagte notat.

Ved at deltage i ansøgning og realisering af et nyt LIFE-projekt kan der skaffes medfinansiering til kommende vandløbsprojekter, som ikke indgår som indsatser i statens vandområdeplaner, og der kan opbygges erfaring i kommunen med gennemførelse af LIFE-projekter.

I projektsamarbejdet indgår en række kommuner, Tønder Kommune (projektejer), Ringkøbing-Skjern Kommune, Varde Kommune, Esbjerg Kommune og Haderslev Kommune, samt Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF), Danmarks Center for Vildlaks (DCV), DTU Aqua, Nationalpark Vadehavet og Det Syddanske EU-kontor.

Tønder Kommune har det overordnede ansvar for projektudviklingen og ansøgningsskrivningen med hjælp fra Det Syddanske EU-Kontor samt en ekstern konsulent.

Forvaltningen indgår i projektsamarbejdet om at formulere en projektansøgning, der forventes indsendt til EU i september 2025.

Projektet forventes at have et samlet budget på knap 86 mio. kr. og det forventes at projektet vil starte i 2. kvartal 2026 og vare i 6-7 år.

Økonomi og afledt drift

Hver projektpartner vil have en udgift til konsulenthjælp til at udvikle og skrive selve ansøgningen. Ansøgningen skrives af Envidan for omkring 0,07 mio. kr. per kommune. Denne udgift er afholdt af driftsbudgettet i april 2025.

Det samlede budget for projekterne i Aabenraa Kommune er ca. 6,16 mio. kr. Heraf dækker LIFE-programmet 60% og der forventes at kunne findes yderligere 20% i fondsfinansiering.

De afsatte midler forventes at kunne finansiere etableringen af de 10 foreslåede stryg.

Egenfinansiering

Egenfinansiering forventes efter fradrag af finansiering fra LIFE-programmet og fonde at blive ca. 1,23 mio. kr. fordelt over 7 år, svarende til gennemsnitligt 0,18 mio. kr. årligt, inklusive udgifter til kommunens arbejds løn, alternativt konsulentbistand, i forbindelse med projektering mv. Udgifterne vil variere mellem projekter og fra år til år.

Der arbejdes på at sikre medfinansiering fra danske naturfonde, såsom 15. juni fonden og Den Danske Naturfond, for at reducere kommunernes egenfinansiering.

Hvis konsortiet mod forventning ikke opnår medfinansiering fra andre kilder, vil deltagelse i LIFE4Rivers projektet blive taget op til politisk beslutning igen, inden kommunen giver endeligt tilsagn om deltagelse i projektet.

Egenfinansiering foreslås finansieret på følgende måde:

Det foreslås, at udgiften til projektet i 2025 finansieres af anlægsbevillingen til biodiversitet, skovrejsning og naturpleje, at udgiften i 2026 finansieres af anlægsbevillingen til biodiversitet, og at finansieringen for de efterfølgende år søges løst ved budgetlægningen for 2027.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at kommunens deltagelse i EU LIFE-projektet LIFE4Rivers godkendes, og

at deltagelse i projektet finansieres som beskrevet ovenfor.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Godkendt.

Bilag

wt Bilag 1 Notat vedr. Aabenraa Kommunes deltagelse i LIFE4Rivers projektet

Punkt 66: Godkendelse af frigivelse af midler til biodiversitet, skovrejsning og naturpleje i budget 2025

25/14527

Sagsfremstilling

I denne sag lægges der op til, at det afsatte rådighedsbeløb på 1 mio. kr. i 2025 under Udvalget for Bæredygtig Udvikling til biodiversitet, skovrejsning og naturdrift frigives som pulje til gennemførelse af konkrete projekter.

Anvendelse af midler

Beløbet påtænkes anvendt til indsatser som for eksempel

- fremme af biodiversiteten på 40 ha af kommunens landbrugsarealer, som skal overgå til naturarealer,
- større plejeindsats på udvalgte af kommunens §3-beskyttede arealer,
- biodiversitetsfremmende indsatser i medfør af biodiversitetsstrategien,
- mindre arealopkøb med henblik på sammenbinding af eksisterende naturarealer og til at skabe sammenhængende økologiske forbindelseslinjer, jf. kommuneplanens Grønt Danmarkskort,
- formidlingsindsats vedrørende biodiversitet og ”Naturen i Baghaven” rettet mod borgere og/eller virksomheder,
- særlige indsatser for beskyttede plante- eller dyrearter på konkrete lokaliteter,
- finansiering af kommunens bidrag i projekter med eksternt bidrag, som EU LIFE-projekt,
- mindre skovrejsningsprojekter, eventuelt i samarbejde med andre aktører, tiltag som etablering af bedre adgang til naturarealer, lodsejerkompensation til trampestier samt skiltning.

Økonomi og afledt drift

På investeringsoversigten for 2025 er der afsat 1 mio. kr. til projekter vedrørende biodiversitet, skovrejsning og naturpleje. Projekterne forventes ikke at medføre væsentlige afledte driftsudgifter, som derfor vil blive dækket af driftsmidler under politikområdet Natur og Miljø. Skulle det vise sig, at et projekt medfører væsentlige afledte driftsudgifter, vil dette blive håndteret ved bevillingskontrol og søgt finansieret af afledt drift under Økonomiudvalget.

Sagen afgøres i

Byrådet.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at der gives en anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til projekter vedrørende biodiversitet, skovrejsning og naturpleje, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb på 1,0 mio. kr., som frigives, og

at Udvalget for Bæredygtig Udvikling bemyndiges til udmønte og prioritere projekterne inden for den samlede anlægsramme på 1,0 mio. kr.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Anbefales godkendt.

Punkt 67: Orientering om Sønderjysk Bo- og Jobmesse

25/431

Sagsfremstilling

Udvalget orienteres i denne sag om den sønderjyske bo- og jobmesse, herunder en status på messen i år og de kommende messer i henholdsvis 2026 og 2027.

Den første fælles bo- og jobmesse i Sønderjylland blev afholdt den 13. september 2024 i Ahlmannsparken i Gråsten. Messen i Ahlmannsparken i Gråsten tiltrak 600 besøgende og erfaringen er, at der er stor interesse for Sønderjylland, og at messen tiltrak relevante målgrupper med gode potentialer.

Messen i år afholdes i Arena Aabenraa med Aabenraa Kommune som tovholder for planlægning og afvikling. Datoen er den 19. september i tidsrummet fra 12-15. Der forventes at være op til 1000 besøgende.

Formål med messen er at tiltrække arbejdskraft til Sønderjylland (tilflyttere), men der er også potentiale i at styrke tilknytningen af egne borgere i Sønderjylland (jobskifte og ledige i de sønderjyske kommuner). Derfor udvides målgruppen i år til at være:

- Danskere og tyskere i den erhvervsaktive alder
- Danmark: fokus på studiebyer og Trekantområde
- Fra Sønderjylland: Jobsøgende

Det betyder, at markedsføringen både vil være internt til egne borgere og til potentielle tilflyttere fra Tyskland og resten af Danmark. Der arbejdes på en fælles hjemmeside og markedsføringsmateriale. Ligeledes arbejdes på at lokale virksomheder kan vise potentielle karriereveje frem, ligesom lokale bosætningsmuligheder synliggøres via blandt andet ejendomsmæglere, bosætningskonsulenter og tilflytter-ambassadører.

Erfaringen fra arbejdet med messen er, at der er et stort ressourcetræk på tværs af partnerkredsen i de fire sønderjyske kommuner og Udviklingsråd Sønderjylland. Der er ved en messeafholdelse et behov for at prioritere arbejdstid fra flere afdelinger i alle fire kommuner til mødeafholdelse, planlægning, produktion og eksekvering. Det er derfor besluttet i det sønderjyske koordinationsudvalg den 12.5.2025, at man ikke udvider konceptet til flere årlige sønderjyske bo- og jobmesser, men fastholder en årlig sønderjysk bo- og jobmesse. Dette med begrundelse i, at en ekstra messe vil betyde en nedjustering af andre elementer, der arbejdes med i dag. Blandt andet vil det betyde, at Jobcentrenes nuværende aktiviteter ville skulle omtænkes.

Det er samtidig besluttet i det sønderjyske koordinationsudvalg, at den sønderjyske bo- og jobmesse næste år holdes i Tønder Kommune og i Haderslev Kommune i 2027. Herefter evalueres konceptet med en sag til det sønderjyske Koordinationsudvalg.

De fire sønderjyske kommuner sætter hver især 25.000 kroner af til afholdelse af messen, ligesom Udviklingsråd Sønderjylland bidrager med tilsvarende beløb.

Økonomi og afledt drift

De fire sønderjyske kommuner sætter hver især 25.000 kroner af til afholdelse af messen, ligesom Udviklingsråd Sønderjylland bidrager med tilsvarende beløb.

I 2024 blev messen tildelt BHJ Fondens Initiativpris og 75.000 kroner, der er øremærket markedsføring af messen i 2025. Den samlede økonomi for messen er således 200.000 kroner i 2025.

Fremadrettet falder dette beløb til 125.000 kroner pr. afholdt messe.

Sagen afgøres i

Udvalget for Bæredygtig Udvikling.

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at sagen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Taget til efterretning.

Punkt 68: Orientering fra formand og direktør

24/35722

Sagsfremstilling

- Nyttiggørelsesanlæg – Naturlandskab Møgelmosen
- Orientering om Grøn Trepark
- Orientering om dialog med vandrådet
- Spildevandskrav
- Orientering fra møde i Deponi Syd

Indstilling

Plan, Teknik & Miljø indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Udvalget for Bæredygtig Udvikling den 04-06-2025

Taget til efterretning.

Punkt 69: Underskriftside

24/35722

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive ved at trykke på ”godkend”.